

1^e zondag in de 40 dagen tijd –
Zoek de stilte en kom in beweging

Afgelopen woensdag is de veertig dagen tijd begonnen.
Veertig dagen tellen we naar Pasen. Een tijd van bezinning,
een tijd van nadenken op weg naar Pasen. Wat betekent dat
feest? Wat zegt het ons in deze tijd?

En als thema voor deze veertig dagen tijd horen we de
woorden:

Zoek de stilte –laat zien wat je beweegt.
Ik weet niet hoe het u vergaat maar als je dan het evangelie
van vanmorgen hoort, dan is er toch weinig stilte,
integendeel.

Samen met de kinderen van de kindernevendienst zetten we
deze veertigdagen tijd in met een verhaal, dat we
gevoelsmatig veel later zouden plaatsen: op Palmpasen.

En het is ook wel verrassend hoe je de tekst , nu die op een
ander moment wordt gelezen, anders gaat lezen.
De woorden zijn nu niet als vanzelf verbonden met de Stille
Week, de week voor Pasen, maar zetten de toon voor de
komende weken van deze veertigdagen tijd.

De toon voor deze tijd wordt gezet met het verhaal over een
menigte die Jezus toejuicht als Hij Jeruzalem binnenrijdt.
Hij wordt binnengehaald als een koning. De komende tijd
zal echter duidelijk worden dat Jezus'koningschap anders is
dan de mensen voor ogen hebben.

In eerste instantie wordt Jezus toegejuicht: “Hosanna voor de koning!” Nu komt alles goed, hij zal toch zeker wel de Romeinse overheersers van de troon stoten. Hij zou toch wel het koningschap voor Israël herstellen. Laten we hem als de koning binnenhalen.

Heden : hosanna, maar we weten ook van dat andere: morgen kruisigt Hem.

Maar misschien maakt juist deze combinatie het hele verhaal over Jezus meer geloofwaardig en herkenbaar? Het ene moment wordt hij binnengehaald als de koning en toegejuicht, het volgende moment dreigt hij gevangen genomen te worden.

Zo wereldvreemd is dat toch niet? Want als je om je heen kijkt in de wereld zie je toch vaak dat wat vandaag wordt bezongen en toegejuicht, morgen achteloos terzijde wordt gelegd. Wie vandaag met een positief bericht in de krant wordt aangehaald, wordt morgen in diezelfde krant onderuit gehaald.

Voetbaltrainers die de ene dag hoopvol worden bejubeld als potentiële redder van de club staan de volgende dag alweer aan de zijlijn. En ook in je persoonlijk leven kun je ervaren dat succes en voorspoed snel kan omslaan. Het ene moment lacht het geluk je toe, het volgende moment valt datzelfde geluk als een kaartenhuis in elkaar.

Je gezondheid laat je in de steek, relaties wankelen, je baan op de tocht. En in die wereld gaat de Mensenzoon ook zijn weg van vallen en opstaan en sluit zijn ogen daarbij niet voor de donkere kanten van het leven.

Vandaag trekt Jezus dan Jeruzalem binnen en wordt als een koning binnengehaald. Maar de bijbel zou de bijbel niet zijn als niet ook in dit verhaal een dubbele bodem zou zitten. In plaats van op een stoer en fier paard rijdt deze koning op een ezel. Voor joodse oren is het meteen duidelijk. Matteüs laat de woorden van de profeet Zacharia als het ware meeklinken in dit verhaal. Een koning op een ezel, zachtmoedig, betrouwbaar, een rechtvaardige in Gods ogen.

En de weg van deze koning leidt hem langs de verschoppelingen van zijn tijd. Langs de lammen en de blinden, de melaatsen en bezetenen, langs hen die geen hoop meer hebben, geen licht meer zien. Een koning zonder pracht en praal, maar met oog en oor voor mensen. Juist omdat het lang niet altijd 'Hosanna' is in een mensenleven.

Dat zijn weg op tegenstand stuit is onoverkomelijk. Zo zijn wij mensen toch vaak: als er werkelijk verandering ten goede wordt gevraagd, vinden we het dan vaak niet makkelijker om af te haken, of om op afstand te blijven. En wanneer komen we in beweging? Maar hoe dan?

Misschien is de veertigdagen tijd een goede periode om daar bij stil te staan. En hoe doe je dat dan?

Er blijkt een groeiende belangstelling voor vasten in veertigdagentijd. Je hoort het om je heen. Je leest het in berichtjes en artikelen in kranten en tijdschriften.

Er zijn vele manieren om te vasten zijn.

Meestal komt het er op neer, dat je iets achterwege laat, waar je normaal veel, misschien wel teveel van tot je neemt. Voor de een is het alcohol, voor de ander luxe eten, of vlees eten, voor weer een ander is het televisie kijken. Het geld of de aandacht of de tijd die je dan overhoudt, kun je ergens anders aan besteden. Ten behoeve van andere mensen, die aandacht of geld tekort komen. Of ten behoeve van jezelf, om meer bij dingen stil te staan, je te bezinnen, tot inkeer te komen.

Een bijzondere vorm van vasten is tegenwoordig ook: je onthouden van teveel praten. Concreet betekent het, dat sommigen een poosje niet of veel minder chatten, twitteren of sms-sen, met Face book bezig zijn. Deze manier van vasten neemt dus de vorm aan van zwijgzaamheid, verstillig.

En dat is ook waartoe we worden opgeroepen: Zoek de stilte.

Eigenlijk is het wel gek is, om te spreken, sterker nog: te preken over stilte. En ik weet: wat preken betreft dat sommigen van u vinden dat er ook echt niet gepreekt hoeft te worden. Maar wat zou u vinden van een preek van pakweg een kwartier stilte? Als ik vandaag daarvoor gekozen zou hebben?

Hoe zou u zich gevoeld hebben? Hoe zou ik me gevoeld hebben? Ik vrees dat we ons met elkaar behoorlijk ongemakkelijk hadden gevoeld. Zoals we ons vaak een beetje ongemakkelijk voelen, tijdens de andere momenten van stilte in onze diensten. Het heeft soms iets geladens, de stilte. Maar samen stil zijn kan ook iets weldadigs hebben.

Zoals we de stilte zoeken en beleven op de woensdagavond in deze veertig dagen tijd.

Stilte, rust zijn zaken van vertrouwen... vertrouwen dat het niet waar is dat het ritme van de tijd zo dwingend is. Vertrouwen dat het niet waar is, dat je wel mee moet doen, wel mee moet lopen, omdat je anders buiten de boot valt. Het is niet waar dat het geen zin heeft om aan anderen te denken, het is niet waar dat het niet kan, een beetje solidariteit. Het is niet waar dat de verschrikkelijke nieuwsberichten het laatste woord zouden hebben waar niets tegen te doen zou zijn...

Het is allemaal niet waar, want God heeft voor ons een betere wereld in gedachten... Dat is het vertrouwen waarover Jezus spreekt. Ergens moet je dát vertrouwen hebben om stil te durven zijn, om rustig te kunnen blijven temidden van alles wat er om je heen gebeurt.

En misschien is daarom de kerk/ de kerkdienst een van de beste plekken voor stilte. Want daar leren we samen iets van vertrouwen. Ik weet niet hoe u het ervaart, maar ik vind bij de voorbeden het gebed in stilte daarom vaak één van de mooiste momenten van de dienst. Als zo veel mensen samen stil zijn,

En misschien hebt u niet eens zo veel te bidden op zo'n moment. Maar dan nog kan het zo mooi zijn, die stilte... misschien is de stilte zelf dan wel het gebed.

Het kan een inspirerend moment zijn, aan het einde van de dienst. Want zoveel is er gehoord, zo veel is er dan gezegd, tot elkaar, tot God... we hebben gezongen, gelezen en geluisterd, en langzaam hebben we hopelijk weer vertrouwen gekregen... langzaam hebben we de moed gekregen om stil te zijn, om even stil te staan, tot rust te komen.

En is dat niet van wezenlijk belang? Juist in een wereld met een zo opzwevend ritme. Dat het even stil wordt, echt stil. Een stilte gedragen door vertrouwen. Even durven we afstand te nemen: Hoe gaat het nu met mij, met de mensen om mij heen, met de wereld waarin ik leef? Welke kant gaat het op? Welke kant zou het op moeten? Even stil zijn, afstand nemen.

Het is geen nieuwe vinding van onze tijd dat in de stilte bijzondere waarden in ons wakker worden. Door alle tijden, levensbeschouwingen en godsdiensten heen hebben mensen ontdekt dat een mens in de stilte kan thuis komen bij zichzelf, tot bezinning kan komen om te denken over wat je in de voorbije tijd gedaan hebt en wat je gaat doen in de toekomst.

Want in de stilte hoort en ziet een mens vaak de diepere dingen van het leven, komt terecht bij zichzelf, bij de betekenis van het leven, bij zijn oorsprong en bestemming. Zoals we straks zullen zingen:

U woont niet in een storm, o Heer,
maar in een zacht geruis.
Wie zwijgt en luistert hoort steeds meer.
De stilte is uw huis.

Een stilte die zich horen laat,
heel zacht, nog ongekend;
ze fluistert van wat komen gaat
en wie U voor mij bent.

Ik zoek de stilte, zoek een rust
die ruimte maakt in mij.
Ik adem op, ik ben gerust
en voel U heel dichtbij.

Dat we zo in de komende tijd

De stilte zullen zoeken

en in beweging komen.